

# De vormgeving van de kinderstoel

Een kakstoeltje met een riempje, een vandaalbestendig schoolstoeltje van gezet plaatstaal of een omkeerbaar schommelstoeltje dat ondersteboven een racewagentje wordt. Wat hebben ze gemeen? De zitmeubeltjes zijn allemaal te zien op de tentoonstelling Kinderstoelen in het Vlechtmuseum in Noordwolde. Een overzicht van kinderstoelen vanaf het jaar 1880.

Tekst Aniek Boswijk  
Foto's Jan de Vries

Vandaag de dag zitten de allerkleinsten in een handig verstelbare TrippTrapp, in een futuristische Bloom Fresco of in een geinige PS Lömsk draaifauteuil van Ikea. Stoelen die speciaal op hen zijn toegesneden, vanwege het zitgemak, de veiligheid of omdat het naast een zit- ook een speelobject is. Maar ook honderd jaar (en langer) geleden werd er al nagedacht over hoe kinderstoelen het best kunnen worden vormgegeven.

Soms is een kinderstoel niet meer dan een exacte kopie van een volwassen model, maar vaak ook wordt er rekening gehouden met het lichaam en de behoeftes van kinderen. Zo werden er in de vorige eeuw allerlei slimme constructies bedacht waarbij zitten en spelen gecombineerd kan worden. Keer je het stoeltje om, dan wordt het plotseling een racewagentje of een loopkarretje. En iedereen kent natuurlijk de stoelen met een telraampje erop, waarmee het kleintje zich kan vermaken als het stil moet blijven zitten.

Stilzitten op een kakstoeltje, met ingebouwde po, dat lukt het best als de kleine vastgesnoerd zit met een riem, moet een anonieme vader ooit gedacht hebben. Laura Kaptein, een van de samenstellers van de tentoonstelling Kinderstoelen in het Vlechtmuseum in Noordwolde, laat een houten exemplaar zien van zo'n vijftig jaar geleden zien. "Nu kunnen we ons zo'n oplossing niet meer voorstellen, het ziet er wat barbaars uit, maar toen kon het prima."



Hetzelfde geldt voor een fietsstoeltje, nog zonder toeters en bellen als windschermjes of stoffering van nu. Heel kaal, maar al wel voorzien van zadellere. Wim Prinsen, die de expositie samen met Kaptein bijeengebracht heeft, spreekt van een 'sympathieke vormgeving'. "Het is wat het is. Kaal en functioneel."

Voor de twee gastconservatoren Kaptein en Prinsen speelt de vormgeving een belangrijke rol in de expositie. De interieurarchitecten werken samen onder de naam Kapri, en ook van hun eigen hand zijn een aantal kindermeubeltjes in het museum te zien. "De vormgeving van kindermeubilair is speelser en vrijer, in constructie en materiaalgebruik", zegt Prinsen. Toch kan de bezoeker in de tentoonstelling een afspiegeling zien van de (industriële) ontwikkeling van de stoel in de twintigste eeuw.

Er staan stoeltjes van bekende ontwerpers als Gispens - met de stalen buis constructie -, Harry Bertioia - gepunt-

last staal -, James Leonard - gietaluminium - en ook het plywood van Charles en Ray Eames zien we terug. Van Gerrit Rietveld is er een hoge stoel die hij speciaal voor kinderen heeft ontworpen, maar ook een miniatuuruitvoering van de Zigzagstoel. Die ontwierp hij in 1932 in volwassen vorm. Na de oorlog maakte hij acht kleine exemplaren voor de kinderen van de familie Jesse, het gezin dat hem een onderduikadres geboden had.

Maar ook van onbekende ontwerpers zijn bijzondere stoelen vertegenwoordigd. Zoals een schommelstoeltje van chromen buis, met rode bekleding. Het is een mooi voorbeeld van de Streamline stijl. Een andere opvallende schommelstoel is tevens de oudste stoel op de tentoonstelling: een echte Thonet uit 1880.

De getoonde stoelen komen uit de collectie van Stichting Stoelenmuseum, dat nog geen vaste eigen expositieruimte heeft, maar op verschillende locaties exposeert. Er zijn plannen voor een vaste samenwerking met het Vlechtmuseum. "Het zou dan kunnen uitgroeien tot een documentatie- en informatiecentrum", zegt Prinsen.

De tentoonstelling Kinderstoelen is tot 31 december 2008 te zien. Het Vlechtmuseum is geopend op dinsdag t/m zaterdag van 11 uur tot 17 uur en op zondag van 13 uur tot 17 uur. Nationaal Vlechtmuseum, Mandehof 7, Noordwolde, 0561-431885, www.vlechtmuseum.nl



Laura Kaptein en Wim Prinsen showen een kakstoeltje met telraam. Achter hen het exemplaar met het 'barbaarse' riempje.



Een Streamline schommelstoel, een stoeltje van zwartgelakt metaalraam van Harry Bertioia en een kapperstoel.



De Thonet uit 1880, en op de voorgrond twee stoeltjes van Kapri.

De Zigzagstoel van Rietveld, een beukenhouten stoeltje met gebogen multiplex zitting en een rijk gedecoreerd Art Deco stoeltje.



Spelset uit de jaren dertig van een onbekende ontwerper, roodgeschilderd en met bijpassende tafel.

